

Högutbildade utrikes födda 2004

UF0529

Innehåll

SCBDOK 3.0	
0 Allmänna uppgifter 0.1 Ämnesområde 0.2 Statistikområde 0.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik 0.4 Ansvarig 0.5 Producent 0.6 Uppgiftsskyldighet 0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter 0.8 Gallringsföreskrifter 0.9 EU-reglering 0.10 Syfte och historik 0.11 Statistikanvändning 0.12 Uppläggning och genomförande 0.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar	1 Innehållsöversikt 1.1 Observationsstorheter 1.2 Statistiska målstorheter 1.3 Utflöden: statistik och mikrodata 1.4 Dokumentation och metadata
2 Uppgiftsinsamling 2.1 Ram och ramförfarande 2.2 Urvalsförfarande 2.3 Mätinstrument 2.4 Insamlingsförfarande 2.5 Databeredning	3 Slutliga Observationsregister 3.1 Produktionsversioner 3.2 Arkiveringsversioner 3.3 Erfarenheter från senaste undersökningsomgången
4 Statistisk bearbetning och redovisning 4.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler 4.2 Redovisningsförfaranden	5 Databehandlingssystem 5.1 Systemöversikt och systemflöde 5.2 Bearbetningar 5.3 Databasmodell 5.4 Databastabeller och övriga datamängder 5.5 Databastillbehör 5.6 Rapporter 5.7 Säkerhetsrutiner
6 Loggbok	

Denna dokumentation är upprättad i efterhand

Detta dokument avser referensåret 2004. Det är framtaget 2018, och innehåller den information som var känd 2004. Det innebär att vissa uppgifter kan saknas eller vara bristfälliga, vilket kan vara av betydelse för förståelsen av kvaliteten i statistiken.

Statistikens benämning i detta dokument är den som gällde när statistiken publicerades. Hänvisningar till lagrum görs till dåvarande lagstiftning. Kontaktpersoner avser de som är kontaktpersoner när detta dokument publiceras.

0 Allmänna uppgifter

0.1 Ämnesområde

Utbildning och forskning.

0.2 Statistikområde

Befolkningens utbildning.

0.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

Statistiken är officiell på den nivå som redovisas på SCB:s webbplats.

0.4 Ansvarig

Myndighet/organisation: SCB

Kontaktperson:

Telefon: 08-506 940 00, 019-17 60 00

Telefax: 08-661 52 61, 019-17 70 80

E-post: scb@scb.se

0.5 Producent

Myndighet/organisation: SCB

Kontaktperson: Sinisa Sauli

Telefon: 019-17 62 15

Telefax: 019-17 70 82

E-post: fonamn.efternamn@scb.se

0.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte.

0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) om den officiella statistiken.

0.8 Gallringsföreskrifter

Registret avidentifieras efter tio år och sparas i SCB:s arkiv.

0.9 EU-reglering

Statistiken regleras inte av EU.

0.10 Syfte och historik

Syftet med undersökningen var att kartlägga situationen på arbetsmarknaden för högutbildade utrikes födda personer, i vilken omfattning de arbetar och i vilken mån deras arbete motsvarar deras utbildning.

0.11 Statistikanvändning

Innehållet i undersökningen är beslutat i samråd med programrådet för enheter Utbildning - arbetsmarknad och Prognosinstitutet, där det finns representanter från Högskoleverket, Skolverket, AMS, ITPS, Göteborgs universitet, Näringsdepartementet samt Utbildningsdepartementet.

0.12 Uppläggning och genomförande

I februari konstruerades en frågeblankett som testades i SCB:s mättekniska laboratorium under mars 2004. Statistiken samlades in med postenkäter under perioden maj – augusti 2004. Under insamlingen pågick ett omfattande granskningsarbete. På detta följde en bortfallsanalys. Resultaten från bortfallsanalysen nyttjades till att välja hjälpvariabler från register. Dessa registervariabler användes för att kalibrera vikter med syfte att korrigera för skevheter i bortfallet. Resultaten från undersökningen presenterades på ett seminarium på Utbildningsdepartementet den 15 december 2004.

0.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inte aktuellt.

1 Översikt

1.1 Observationsstorheter

INDIVIDER:

Kön
Ålder
Inriktning på högskoleutbildning
Världsdel

1.2 Statistiska målstorheter

Objektgrupp		Variabel	Mått
Population	Indelning i redovisningsgrupper		
Högutbildade utrikes födda	• Kön Personens kön • Ålder Personens ålder år 2004 • Inriktning Inriktning på högskoleutbildning • Världsdel Från vilken världsdel personen kommer ifrån	• Huvudsaklig verksamhet Personens huvudsakliga verksamhet under mätveckan	Andel
Högutbildade inrikes födda	• Kön Personens kön • Ålder Personens ålder år 2004 • Inriktning Inriktning på högskoleutbildning	• Huvudsaklig verksamhet Personens huvudsakliga verksamhet under mätveckan	Andel
Högutbildade utrikes födda	• Kön Personens kön • Ålder Personens ålder år 2004 • Inriktning Inriktning på högskoleutbildning • Världsdel Från vilken världsdel personen kommer ifrån	• Förvärsarbete Om personen arbetade minst en timme under mätveckan	Andel

Objektgrupp		Variabel	Mått
Population	Indelning i redovisningsgrupper		
Högutbildade inrikes födda	• Kön Personens kön • Ålder Personens ålder år 2004 • Inriktning Inriktning på högskoleutbildning	• Förvärsarbete Om personen arbetade minst en timme under mätveckan	Andel
Högutbildade utrikes födda	• Kön Personens kön • Ålder Personens ålder år 2004 • Inriktning Inriktning på högskoleutbildning • Världsdel Från vilken världsdel personen kommer ifrån	• Överensstämmelse mellan arbete och utbildning Personens egen bedömning om arbete överensstämde med utbildning	Andel
Högutbildade inrikes födda	• Kön Personens kön • Ålder Personens ålder år 2004 • Inriktning Inriktning på högskoleutbildning	• Överensstämmelse mellan arbete och utbildning Personens egen bedömning om arbete överensstämde med utbildning	Andel
Högutbildade utrikes födda	• Kön Personens kön • Ålder Personens ålder år 2004 • Inriktning Inriktning på högskoleutbildning • Världsdel Från vilken världsdel personen kommer ifrån	• Orättvis behandling på arbete Personens egen bedömning om orättvis behandling på arbete	Andel
Högutbildade inrikes födda	• Kön Personens kön • Ålder Personens ålder år 2004 • Inriktning Inriktning på högskoleutbildning	• Orättvis behandling på arbete Personens egen bedömning om orättvis behandling på arbete	Andel

1.3 Utförden: statistik och mikrodata

Resultat från undersökningen publiceras i Statistiska meddelanden UF 56 SM0401, där den elektroniska versionen är fritt tillgänglig via SCB:s hemsida, www.scb.se. På SCB:s hemsida finns pressmeddelanden, en kort presentation av undersökningen, ett par diagram och beskrivning av statistiken. Möjlighet till specialbearbetningar föreligger och även att på uppdragsbasis få tillgång till en avidentifierad version av primärmaterialet. Ett urval av tabellerna publiceras också i Sveriges Statistiska databaser (SSD) via SCB:s hemsida.

1.4 Dokumentation och metadata

Statistiken finns dokumenterad i Beskrivning av statistiken, Metadok samt i SCBDOK.

2 Uppgiftsinsamling

2.1 Ram och ramförfarande

Statistikens objekt är individer. Målpopulationen var personer födda utomlands i Sveriges befolkning som:

- var mellan 25 och 64 år gamla
- hade minst en treårig högskoleutbildning
- har invandrat till Sverige mellan 1991 och 2002

För inrikes födda personer i Sveriges befolkning som:

- var mellan 25 och 64 år gamla
- hade minst en treårig högskoleutbildning

Två rampopulationer med motsvarande egenskaper hämtades från SCB:s Utbildningsregister.

Övertäckning definieras som personer som finns med i urvalsramen men inte tillhör målpopulation, dvs sådana personer som angav i postenkäten att de inte hade någon högskoleutbildning eller hade en kortare högskoleutbildning än tre år. För utrikes födda utgjorde övertäckning ca 10 procent av totala antalet personer i urvalsramen (67 683). Undertäckning definieras som personer som tillhör målpopulationen men av olika anledningar inte finns med i urvalsramen, dvs personer som saknar uppgift i utbildningsregistret men egentligen har en treårig eftergymnasial utbildning. Till undertäckningen hör även personer som egentligen har en minst treårig eftergymnasial utbildning som högsta utbildning men är redovisade med en kortare utbildning i Utbildningsregistret. Undertäckningen kan antas vara något större än övertäckningen, vilket innebär att antalet utrikes födda personer med minst treårig eftergymnasial utbildning underskattas. Skattningar av andelar påverkas förmodligen inte på samma sätt, eftersom personer i undertäckningen kan förväntas svara på likartat sätt som de svarande i urvalet.

Samma resonemang kan användas för inrikes födda personer. Där är dock täcknings problem något mindre. Övertäckningen utgjorde ca 8 procent av totala antalet personer i urvalsramen (722 300).

2.2 Urvalsförfarande

Urvalsramen konstruerades med hjälp av Register över befolkningens utbildning (Utbildningsregistret). Ramen omfattade utrikes födda personer mellan 25 och 64 år som hade minst treårig högskoleutbildning samt hade invandrat till Sverige mellan 1991 och 2002. Urvalsramen omfattade 67 683 utrikes födda personer med minst treårig eftergymnasial utbildning. Av dessa personer var det nästan tio procent som angav att de hade en kortare utbildning och därmed inte redovisas i statistiken.

Populationen stratifierades. Stratifieringsvariabler var världsdel (Norden; EU15 utom Danmark och Finland; Europa och Sovjetunionen; Afrika; Nordamerika; Asien, Sydamerika, Oceanien och okända), inriktning (pedagogik och lärarutbildning, humaniora och konst, samhällsvetenskap,

juridik, handel och administration; naturvetenskap, matematik och data; teknik och tillverkning; hälso- och sjukvård samt social omsorg, lant- och skogsbruk samt djursjukvård, tjänster och övriga) och kön. Sammanlagt bildades 48 strata. Storleken på urvalet var 6 594 personer.

Urvalsramen för inrikes födda omfattade 722 300 personer i åldern 25 till 64 år med minst treårig eftergymnasial utbildning.

Kontrollgruppen, personer födda i Sverige, stratifierades på inriktning och kön. Sammanlagt bildades 12 strata. Storleken på urvalet var 1 503 personer.

De svar som kom in räknades upp med s.k. kalibrerade vikter. Dessa vikter tar hänsyn till urvalssannolikheter och hjälpinformation från Utbildningsregistret och RTB.

Hjälpvariabler var:

- utbildningsinriktning*kön, för inrikes födda respektive utrikes födda
- världsdel*kön, för utrikes födda
- källa (svensk utbildning, utländsk utbildning och övriga) för utrikes födda
- kön*invandringsår, för utrikes födda
- kön*ålder, för utrikes födda respektive inrikes födda
- sysselsättningsstatus*kön, för utrikes födda respektive inrikes födda

2.3 Mätinstrument

Enkäten är gjord i samråd med externa användare av vår statistik. Första mötet var i Stockholm den 17 februari 2004 med närvarande från olika myndigheter och organisationer. Diskussionen fortsatte under mars 2004 via e-post och telefonsamtal. Enkäten testades även på Mättekniska laboratoriet på SCB på ett antal personer under v.12-14 år 2004. Resultatet blev en åttasidig enkät varav första två sidor var introduktionsbrevet. Bilaga 1 utgörs av enkäten och introduktionsbrevet.

2.4 Insamlingsförfarande

När urvalet har dragits i mitten av april 2004 bestämdes vecka 18 som mätvecka. Statistiken samlades in med postenkäter under perioden maj-augusti utan uppgiftsplikt. Enkäten skickades alltså ut den 27 april till 6 594 utrikes personer som ingick i urvalet. Även 1 503 personer födda i Sverige fick enkäten. Tack- och påminnelsekort skickades 5 maj, ett påminnelsebrev med en ny enkät den 17 maj och ytterligare en påminnelse med en ny enkät den 1 juni. Insamlingen avslutades vecka 31, år 2004.

2.5 Databeredning

Inkomna frågeblanketter avregistrerades i programvaran RODE. Därefter skannades de med hjälp av programvaran Eyes & Hands.

Kodning gjordes av yrke på tresiffernivå enligt Standard för svensk yrkesklassificering (SSYK).

Granskning och rättning gjordes utifrån bestämda felkontroller.

3 Slutliga observationsregister

3.1 Produktionsversioner

ålder	ålder år 2004				ej summerbar		Alder
kön					ej summerbar		Kon
registeruppgift - boende kommun	kommun där personen bor				ej summerbar		kommun
registeruppgift - utbildningsnivå	register uppgift om nivå på universitets- eller högskoleutbildning				ej summerbar		SUN00NIV
registeruppgift - sysselsättningsstatus	om personen är sysselsatt eller ej				ej summerbar		Syssstat
stratum	urvalsstratum i undersökningen				ej summerbar		Stratum
populationsstorlek per stratum	populationsstorlek per stratum				ej summerbar		Storan
urvalsstorlek per stratum	urvalsstorlek i undersökningen				ej summerbar		Lillan
registeruppgift - arbetsinkomst	register uppgift om personens arbetsinkomst				ej summerbar		Arbink
bostadsregion	klassificering av kommuner efter folkmängd inom 3 till 10 mil från kommuncentrum				ej summerbar		Hreg
registeruppgift - utbildningsinriktning	register uppgift om inriktningen på universitets- eller högskoleutbildning				ej summerbar		Inriktning
åldersgrupp	fyra åldersgrupper				ej summerbar		Aldgrp

världsdel	från vilken världsdel/land personen kommer ifrån				ej summerbar		Kont
födelseland	om personen kommer från Sverige eller ett annat land				ej summerbar		Fodsu
högskoleutbildning i Sverige eller annat land	om personen har universitets- eller högskoleutbildning från Sverige eller ett annat land				ej summerbar		UnivUtb
längd på universitets- eller högskoleutbildning	längd på universitets- eller högskoleutbildning				ej summerbar		Langd
universitets- eller högskoleutbildning	universitets- eller högskoleutbildning som personen själv har angett				ej summerbar		UtbInr
examen	om personen har examen från utbildningen				ej summerbar		Examen
examensbevis	om personen har examensbevis eller annat examensbevis				ej summerbar		ExBevis
examensår	vilket år personen tog examen eller avslutade/avbröt universitets- eller högskoleutbildning				ej summerbar		ExamAr
utbildning i Sverige eller annat land	i vilket land läste personen universitets- eller högskoleutbildning				ej summerbar		UtbUtlSv
land	i vilket annat land personen läste universitets- eller högskoleutbildning				ej summerbar		Land

värdering av utbildningen	om personens utbildning värderats av svenska myndigheten				ej summerbar		Varder
jämförelse med motsvarande svensk utbildning	hur värderades personens utbildning i jämförelse med motsvarande svensk utbildning				ej summerbar		HurVarde
utanför Sverige - rätt arbete	om personen utanför Sverige efter högskoleutbildning haft ett arbete som högskoleutbildning är inriktad mot				ej summerbar		UtRatt
utanför Sverige - annat arbete	om personen utanför Sverige efter högskoleutbildning haft ett arbete som kräver annan högskoleutbildning				ej summerbar		UtAnnat
utanför Sverige - arbete inte kräver högskoleutbildning	om personen utanför Sverige efter högskoleutbildning haft ett arbete som inte kräver en högskoleutbildning				ej summerbar		UtInte
utanför Sverige - arbetslös	om personen utanför Sverige efter högskoleutbildning varit arbetslös				ej summerbar		UtArbets
arbete som skäl till flytten till Sverige	om möjligheten att få arbete var ett viktigt skäl till att personen flyttade till Sverige				ej summerbar		Skal
i Sverige - rätt arbete	om personen i Sverige efter högskoleutbildning haft ett arbete som				ej summerbar		SvRatt

	högskoleutbildning är inriktad mot						
i Sverige - annat arbete	om personen utanför Sverige efter högskoleutbildning haft ett arbete som kräver annan högskoleutbildning				ej summerbar		SvAnnat
i Sverige - arbete inte kräver högskoleutbildning	om personen utanför Sverige efter högskoleutbildning haft ett arbete som inte kräver en högskoleutbildning				ej summerbar		SvInte
i Sverige - studerat på universitet/högskola	om personen utanför Sverige efter högskoleutbildning studerat på universitet/högskola				ej summerbar		SvUniv
i Sverige - studerat på komvux/folkhögskola	om personen utanför Sverige efter högskoleutbildning studerat på komvux/folkhögskola				ej summerbar		SvKomv
i Sverige - studerat på SFI	om personen utanför Sverige efter högskoleutbildning studerat på SFI (svenska för invandrare)				ej summerbar		Sfi
i Sverige - varit arbetslös	om personen utanför Sverige efter högskoleutbildning varit arbetslös				ej summerbar		SvArbets
i Sverige - deltagit i program/aktivitet genom Arbetsförmedlingen	om personen utanför Sverige efter högskoleutbildning deltagit i program/aktivitet				ej summerbar		SvProg

	genom Arbetsförmedlingen						
huvudsaklig verksamhet 26 april - 2 maj 2004	huvudsaklig verksamhet under vecka 18, år 2004					ej summerbar	HuvVerk
omfattning av arbete 26 april - 2 maj 2004	minst en timmes arbete under vecka 18, år 2004					ej summerbar	Arbete
anställningsform 26 april - 2 maj 2004	vilken anställningsform hade personen under vecka 18, år 2004					ej summerbar	AnstForm
arbetsmarknadssektor 26 april - 2 maj 2004	aktuell arbetsmarknadssektor under vecka 18, år 2004					ej summerbar	Sektor
arbetstid per vecka vanligtvis	hur många timmar arbetar personen vanligtvis per vecka					ej summerbar	ArbTid
arbete 26 april - 2 maj 2004	arbete under vecka 18, år 2004					ej summerbar	ArbUpp
arbetets överensstämmelse med högskoleutbildningen 26 april - 2 maj 2004	arbetets överensstämmelse med högskoleutbildningen 26 april - 2 maj 2004					ej summerbar	Overe
svårighet med att få ett arbete som överensstämmer med utbildningen	anger om personen hade svårt att få ett arbete som överensstämmer med utbildningen					ej summerbar	Svart
skäl för svårighet få arbete: saknar yrkeserfarenhet	saknad av yrkeserfarenheter som skäl att inte få arbete som högskoleutbildningen är inriktad mot					ej summerbar	Yrkes
skäl för svårighet få arbete: saknar referenser	saknad av referenser från arbetsgivare som skäl att inte få arbete					ej summerbar	Ref

	som högskoleutbildningen är inriktad mot						
skäl för svårighet få arbete: saknar kontakter	avsaknad av kontakter som hinder att inte få arbete som högskoleutbildningen är inriktad mot				ej summerbar		Kontakt
skäl för svårighet få arbete: svårbeskrivlig kompetens	svårbeskrivlig kompetens som skäl att inte få arbete som högskoleutbildningen är inriktad mot				ej summerbar		Komp
skäl för svårighet få arbete: icke svenskt namn	icke svenskt namn som skäl att inte få arbete som högskoleutbildningen är inriktad mot				ej summerbar		Namn
skäl för svårighet få arbete: härkomst	härkomst som skäl att inte få arbete som högskoleutbildningen är inriktad mot				ej summerbar		Harkom
skäl för svårighet få arbete: språksvårighet	språksvårigheter som hinder att inte få arbete som högskoleutbildningen är inriktad mot				ej summerbar		Sprak
antal sökta arbeten som motsvarar utbildningen	hur många arbeten som motsvarar högskoleutbildningen har personen sökt i Sverige				ej summerbar		SoktMot
antal sökta arbeten som kräver annan högskoleutbildning	hur många arbeten som kräver annan högskoleutbildningen har personen sökt i Sverige				ej summerbar		SoktAnn

antal sökta arbeten som inte kräver högskoleutbildning	hur många arbeten som inte kräver en högskoleutbildningen har personen sökt i Sverige				ej summerbar		SoktInt
orättvist behandling på arbetet i Sverige vad gäller: lön	orättvist behandling vad gäller lön				ej summerbar		Lon
orättvist behandling på arbetet i Sverige vad gäller: arbetsuppgifter	orättvist behandling vad gäller arbetsuppgifter				ej summerbar		Arbetsupp
orättvist behandling på arbetet i Sverige vad gäller: karriär	orättvist behandling vad gäller karriär				ej summerbar		Karr
orättvist behandling på arbetet i Sverige vad gäller: kompetensutveckling	orättvist behandling vad gäller kompetensutveckling				ej summerbar		Komputv
klarar att: läsa och förstå en enklare text på engelska	om personen klarar att läsa och förstå en enklare text på engelska				ej summerbar		LasaEng
klarar att: skriva en enklare text på engelska	om personen klarar att skriva en enklare text på engelska				ej summerbar		TextEng
klarar att: delta i en diskussion på engelska	om personen klarar att delta i en diskussion på engelska				ej summerbar		DisEng
klarar att: argumentera och övertyga på engelska	om personen klarar att argumentera och övertyga på engelska				ej summerbar		ArgumEng
klarar att: göra muntliga presentationer på engelska	om personen klarar att göra muntliga presentationer på engelska				ej summerbar		PresEn
klarar att: göra skriftliga rapporter på engelska	om personen klarar att göra skriftliga rapporter på engelska				ej summerbar		RappEng

klaras att: läsa och förstå en enklare text på svenska	om personen klaras att läsa och förstå en enklare text på svenska				ej summerbar		LasaSv
klaras att: skriva en enklare text på svenska	om personen klaras att skriva en enklare text på svenska				ej summerbar		TextSv
klaras att: delta i en diskussion på svenska	om personen klaras att delta i en diskussion på svenska				ej summerbar		DiskSv
klaras att: argumentera och övertyga på svenska	om personen klaras att argumentera och övertyga på svenska				ej summerbar		ArgSv
klaras att: göra muntliga presentationer på svenska	om personen klaras att göra muntliga presentationer på svenska				ej summerbar		PresSv
klaras att: göra skriftliga rapporter på svenska	om personen klaras att göra skriftliga rapporter på svenska				ej summerbar		RappSv

3.2 Arkiveringsversioner

3.3 Erfarenheter från senaste undersökningsomgången

Objektsbortfallet i enkäten var 38,5 %. Nedan följer svarsandelen bland utrikes födda personer fördelat på ett antal ramvariabler.

Kön	Svarsandel (%)
Kvinna	63,8
Man	59,2

Ålder	Svarsandel (%)
25-34 år	59,1
35-44 år	61,9
45-54 år	63,4
55-64 år	65,2

Världsdel	Svarsandel (%)
Norden	69,9
EU15 utom Danmark och Finland	64,3
Europa och Sovjetunionen	67,8
Afrika	51,7
Nordamerika	52,4
Sydamerika, Asien, Oceanien och okända	60,6

4 Statistisk bearbetning och redovisning

4.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler

Det vanligaste statistiska måttet är andel som redovisas som konfidensintervall: Punktskattning + 1,96*estimatorns skattade standardavvikelse.

Vikter har tagits så att resultat kan redovisas för hela populationen och inte bara för de svarande. Vikterna kompenserar för objektsbortfallet men inte för det partiella bortfallet och därmed kommer antalet i respektive tabell att vara olika. Om vikterna inte används så kan resultaten bli helt missvisande, speciellt som olika urvalspersoner haft olika sannolikhet att komma med i urvalet.

Vikterna i denna undersökning kan beskrivas med formeln:

$$w_k = d_k \cdot v_k$$

där w_k = den totala vikten för objekt k
 d_k = designvikt
 v_k = kalibreringsvikt

Designvikten är den del av vikten som beror på urvalsdesignen. Vid bortfall kan det vara så att vissa grupper av urvalet svarar i större utsträckning än övriga, tex. kan kvinnor och äldre svarar i högre grad än män och yngre. Om de grupper som svarat i högre grad har en annan fördelning på undersökningsvariablerna än övriga kan detta ha en snedvridande effekt på resultatet. För att kompensera för detta har kalibreringsvikter använts. Vikterna bygger på antagandet att ramen återspeglar populationen väl och därmed att över- och undertäckningen är försumbar. För mer utförlig beskrivning av kalibreringsestimatore se Lundström och *Särndal (2001): Estimation in the Presence of Nonresponse and Frame Imperfections, Statistics Sweden.*

För beräkning av skattningen av totaler används följande formel:

$$\hat{Y} = \sum_r w_k y_k$$

där w_k = den totala vikten för objekt k
 y_k = variabelvärde för objekt k
 summering sker av de svarande (r)

Och för beräkning av skattningen av medelvärden används följande formel:

$$\hat{\bar{Y}} = \frac{\sum_r w_k y_k}{\sum_r w_k}$$

där w_k = den totala vikten för objekt k
 y_k = variabelvärde för objekt k

summering sker av de svarande (r)

Vi har en population U bestående av N personer. De parametrar vi är intresserade av är vanligtvis funktioner av två totaler $Y = \sum_U y_k$ och $Z = \sum_U z_k$, där y_k är värdet på variabel y för person k och z_k värdet på en annan variabel för samma person. Vanligtvis är y (och även z) en dikotom variabel, d.v.s.

$$y_k = \begin{cases} 1 & \text{om person } k \text{ har studerade egenskap} \\ 0 & \text{för övrigt} \end{cases} \quad (4.1)$$

Vanligtvis är vi också intresserade av parametrar för redovisningsgrupper. Låt oss benämna dessa $U_1, \dots, U_d, \dots, U_D$, där $U = \bigcup_{d=1}^D U_d$. Totalen för redovisningsgrupp d kan skrivas

$$Y_d = \sum_U y_{dk} \quad (4.2)$$

$$\text{där } y_{dk} = \begin{cases} y_k & \text{för } k \in U_d \\ 0 & \text{för övrigt.} \end{cases}$$

Z_d bildas på likartat sätt.

En generell parameter för redovisningsgrupp d (d kan också avse hela populationen) kan skrivas

$$\theta_d = C \frac{Y_d}{Z_d}, \text{ där } C \text{ är en konstant.}$$

Den vanligaste parametern är en procentuell andel, som erhålles när $C = 100$ och $z_k = 1$ för alla k , och y är definierad enligt (4.1). Om vi låter N_d vara antalet personer i redovisningsgrupp d , då kan parametern skrivas

$$P_d = 100 \frac{\sum_U y_{dk}}{N_d} \quad (4.3)$$

Vi drar ett obundet slumpmässigt urval s_h av storleken n_h från stratum h ($h = 1, \dots, H$), men p.g.a. övertäckning och bortfall har vi endast svarsmängden r_h av storleken m_h att utföra beräkningarna på. Storleken på stratum h ger vi beteckningen N_h .

Den ”konventionella” estimatorn (för Y_d), har följande form:

$$\hat{Y}_d = \sum_{h=1}^H \frac{N_h}{m_h} \sum_{r_h} y_{dk} \quad (4.4)$$

I estimator (4.4) används ingen ytterligare hjälpinformation än stratifieringsinformationen.

I syfte att erhålla en estimator med mindre urvalsfel och bortfallskevheter än estimator (4.4) utnyttjar vi hjälpinformation också i estimationen. Vi bildar en hjälpvektor $\mathbf{x}_k$, som anger till vilka kategorier av *ålder*kön*, *utbildningsnivå*kön*, *NUTS2*, *födelseland*, *arbetsmarknadssektor* och *civilstånd* som person k hör. Från RTB, Utbildningsregistret och RAMS framställer vi hjälptotalerna $\sum_{U_d} \mathbf{x}_k$. Vi utnyttjar denna hjälpinformation i en kalibreringsestimator.

Kalibreringsestimatoren för totalen Y_d har följande utseende:

$$\hat{Y}_{wd} = \sum_r d_k v_k y_{dk} \quad (4.5)$$

där

$$d_k = N_h / n_h \text{ för } k \in r_h$$

och

$$v_k = 1 + \left(\sum_{U_d} \mathbf{x}_k - \sum_r d_k \mathbf{x}_k \right)' \left(\sum_r d_k \mathbf{x}_k \mathbf{x}_k' \right)^{-1} \mathbf{x}_k \quad (4.6)$$

Vid skattning av en parameter av typen $\theta_d = C \frac{Y_d}{Z_d}$ skattas respektive total med hjälp av kalibreringsvikterna $d_k v_k$.

Kalibreringen och de tabeller som presenteras i SM/SSD har tagits fram enligt de formler som presenterats ovan med hjälp av SAS och variansprogrammet CLAN97.

4.2 Redovisningsförfaranden

Resultat publiceras i Statistiska Meddelanden (UF 56 SM 0401) både i tryckt och elektronisk form på www.scb.se. Tabeller publiceras i Sveriges Statistiska Databaser (SSD) på SCB:s hemsida.

Det går, efter speciell prövning, att på uppdragsbasis få tillgång till en avidentifierad version av primärmaterial.

5 Databehandlingssystem

5.1 Systemöversikt och systemflöde

5.2 Bearbetningar

5.3 Databasmodell

5.4 Databastabeller och övriga datamängder

5.5 Databastillbehör

5.6 Rapporter

5.7 Säkerhetsrutiner

Säkerhetskopiering

6 Loggbok